

درخواست پیشنهاد انجام طرح پژوهشی فراخوان Request For Proposal (RFP)

۱- **عنوان پیشنهادی طرح:** تحلیل چالش‌های حقوقی و قضایی در خسارات بیمه‌های حمل‌ونقل کالا و ارائه راهکارهای بهینه

۲- بیان مسئله (به صورت مشخص بیان شود که مشکل اساسی موجود که مبنای پیشنهاد طرح است، چیست؟)

بیمه‌های حمل‌ونقل کالا (داخلی و بین‌المللی) در ایران با چالش‌های حقوقی و قضایی متعددی مواجه هستند که فرآیندهای صدور، ارزیابی، و پرداخت خسارت را پیچیده، زمان‌بر و پرهزینه کرده است. این چالش‌ها عمدتاً ناشی از تعدد و تعارض قوانین حاکم (از جمله قانون تجارت ایران، کنوانسیون CMR، قواعد لاهه-ویزبی، و مقررات گمرکی)، ابهام در تعیین مسئولیت متصدیان حمل (حمل‌کننده، بارفرابر، یا سایر طرف‌ها)، و پیچیدگی‌های عملیاتی در مستندسازی و اثبات خسارت است. به عنوان مثال:

- **ابهام در مسئولیت‌پذیری:** در حوادث حمل‌ونقل، مانند خسارت به محموله‌های صادراتی یا وارداتی، اختلاف بر سر اینکه آیا مسئولیت بر عهده حمل‌کننده، انباردار، یا شرکت لجستیک است، اغلب به دعاوی حقوقی طولانی منجر می‌شود.
- **مشکلات مستندسازی و تقلب:** اثبات وقوع خسارت (مانند آسیب به کالا در حمل دریایی یا زمینی) به دلیل فقدان مدارک کافی یا ادعاهای جعلی، فرآیند ارزیابی خسارت را مختل می‌کند.
- **تأثیر تحریم‌های بین‌المللی:** تحریم‌ها، به ویژه در حمل‌ونقل بین‌المللی، محدودیت‌هایی در پرداخت خسارت، همکاری با شرکت‌های خارجی، و بازیافت خسارت از متصدیان حمل خارجی ایجاد کرده‌اند. برای مثال، عدم دسترسی به سیستم‌های پرداخت بین‌المللی یا همکاری با بنادر خارجی، فرآیند بازیافت را دشوار می‌کند.
- **پیچیدگی‌های قضایی:** رویه‌های قضایی در ایران و محاکم بین‌المللی اغلب ناسازگار یا کند هستند، که منجر به تأخیر در حل و فصل دعاوی و افزایش هزینه‌های حقوقی می‌شود.

این چالش‌ها نه تنها زیان‌های مالی قابل توجهی به پرتفوی بیمه‌های حمل‌ونقل وارد می‌کنند (مانند پرداخت خسارت‌های غیرضروری یا عدم موفقیت در بازیافت)، بلکه اعتماد بیمه‌گذاران (مانند شرکت‌های صادراتی، وارداتی، و لجستیک) را کاهش داده و جایگاه رقابتی شرکت‌های بیمه را در بازار تضعیف می‌کنند. در بازار ایران، که بیش از ۳۰ درصد تجارت خارجی از طریق حمل‌ونقل دریایی و زمینی انجام می‌شود، این مسائل اهمیت دوچندانی دارند. این طرح به دنبال شناسایی دقیق این چالش‌ها، تحلیل رویه‌های حقوقی و قضایی، و ارائه راهکارهای عملی برای اصلاح بیمه‌نامه‌ها، بهبود فرآیندهای خسارت، و کاهش دعاوی حقوقی است تا کارایی عملیاتی شرکت بیمه و رضایت مشتریان افزایش یابد.

۳- هدف از انجام مطالعه و کاربرد آن: (اهداف نهایی که قرار است با انجام طرح محقق گردند، بیان شود).

هدف اصلی:

- کاهش دعاوی حقوقی و زیان‌های مالی در پرتفوی بیمه‌های حمل‌ونقل کالا از طریق شناسایی چالش‌های حقوقی و قضایی و ارائه راهکارهای مؤثر.
- بهبود فرآیندهای صدور، ارزیابی و پرداخت خسارت در بیمه‌های حمل‌ونقل.

درخواست پیشنهاد انجام پژوهشی فراخوان Request For Proposal (RFP)

کاربردها:

- بازنگری و اصلاح شرایط بیمه‌نامه‌های باربری (داخلی و بین‌المللی) برای کاهش ابهامات حقوقی و عملیاتی.
- تدوین دستورالعمل‌های شفاف برای ارزیابی و پرداخت خسارت و بازیافت از متصدیان حمل.
- توانمندسازی کارشناسان بیمه از طریق ارائه راهنماهای آموزشی و ابزارهای عملیاتی برای مدیریت مؤثر دعاوی و خسارات.
- تقویت جایگاه شرکت بیمه در بازار رقابتی بیمه‌های حمل‌ونقل از طریق ارائه خدمات کارآمدتر و کاهش ریسک‌های مالی.

۴- سوالات (سوالاتی که انتظار دارید طرح پیشنهادی به آنها پاسخ دهد، ارائه نمایید).

طرح پیشنهادی باید به سوالات زیر پاسخ دهد:

۱. رایج‌ترین نقاط اختلاف حقوقی و قضایی در پرونده‌های خسارت بیمه‌های حمل‌ونقل (داخلی و بین‌المللی) کدامند و چگونه می‌توان آن‌ها را کاهش داد؟
۲. چگونه می‌توان مسئولیت متصدیان حمل (حمل‌کننده، باربر، یا سایر طرف‌ها) را در شرایط بیمه‌نامه به‌صورت دقیق‌تر تعریف کرد تا از بروز اختلافات جلوگیری شود؟
۳. تحریم‌های بین‌المللی چه تأثیری بر تعهدات بیمه‌گر در بیمه‌های حمل‌ونقل دارند و چه راهکارهای حقوقی و قراردادی برای مدیریت این تأثیرات وجود دارد؟
۴. چه رویه‌های بهینه‌ای برای مستندسازی، اثبات خسارت، و موفقیت در فرآیند بازیافت خسارت از متصدیان حمل می‌توان تدوین کرد؟
۵. چگونه می‌توان از ابزارهای دیجیتال (مانند سیستم‌های ردیابی یا بلاکچین) برای بهبود شفافیت و کاهش تقلب در ادعاهای خسارت استفاده کرد؟

۵- مشخصات نتایج و محصول نهایی مورد انتظار: (در نهایت انتظار دارید که طرح پژوهشی چه چیزی در اختیار شما قرار دهد، آیا ابزار نظارتی مدنظر است یا تدوین دستورالعمل و آیین‌نامه و...)

نتایج مورد انتظار از این طرح عبارتند از:

۱. گزارش تحلیلی جامع: شناسایی و تحلیل ۱۰ چالش حقوقی و قضایی اصلی در خسارات بیمه‌های حمل‌ونقل، همراه با مطالعه موردی حداقل ۵ پرونده واقعی (داخلی یا بین‌المللی) برای نشان دادن مسائل و راهکارها.
۲. پیش‌نویس ۱ صلاحی بیمه‌نامه‌ها: شرایط پیشنهادی جدید یا اصلاح‌شده برای کلوزها و بیمه‌نامه‌های حمل‌ونقل (داخلی و بین‌المللی)، شامل بندهای واضح‌تر برای مسئولیت‌ها، استثنائات، و فرآیندهای بازیافت.

درخواست پیشنهاد انجام طرح پژوهشی فراخوان Request For Proposal (RFP)

۳. کتابچه راهنمای آموزشی: یک راهنمای جامع برای کارشناسان صدور و خسارت، با تمرکز بر جنبه‌های حقوقی، فرآیند بازیافت خسارت، و مدیریت دعاوی، به همراه نمونه‌های عملی و چک‌لیست‌های اجرایی.
۴. دستورالعمل اجرایی: رویه‌های پیشنهادی برای مستندسازی خسارت، ارزیابی ادعاها، و پیگیری بازیافت خسارت، با تأکید بر کاهش زمان و هزینه‌های عملیاتی.

۶- برآورد مدت زمان انجام (ماه):

مدت زمان پیشنهادی: ۶ ماه

- ماه ۱: تحلیل کنوانسیون‌ها، قوانین داخلی، و بررسی اولیه پرونده‌های خسارت.
- ماه ۲-۳: مصاحبه با کارشناسان و وکلا، و شناسایی چالش‌های حقوقی و قضایی.
- ماه ۴: تدوین پیش‌نویس اصلاحات بیمه‌نامه و دستورالعمل‌های اجرایی.
- ماه ۵: تهیه کتابچه آموزشی و گزارش تحلیلی.
- ماه ۶: نهایی‌سازی مستندات و ارائه نتایج به واحد درخواست‌کننده.

۷- رئوس کلی شرح خدمات:

۱. تحلیل قوانین و کنوانسیون‌ها: بررسی قانون تجارت ایران، کنوانسیون CMR، قواعد لاهه-ویزی، و سایر مقررات بین‌المللی مرتبط با حمل‌ونقل کالا.
۲. بررسی رویه‌های قضایی: تحلیل پرونده‌های خسارت شرکت بیمه (حداقل ۲۰ پرونده) برای شناسایی الگوهای اختلافات حقوقی و قضایی.
۳. مصاحبه با ذی‌نفعان: انجام مصاحبه با کارشناسان بیمه، وکلای متخصص، و متصدیان حمل برای شناسایی چالش‌های عملیاتی و حقوقی.
۴. تدوین مستندات اصلاحی: تهیه پیش‌نویس شرایط جدید یا اصلاح‌شده بیمه‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی برای ارزیابی و بازیافت خسارت.

درخواست پیشنهاد انجام طرح پژوهشی فراخوان Request For Proposal (RFP)

۵. توسعه ابزار آموزشی: تدوین کتابچه راهنما و برگزاری کارگاه آموزشی (در صورت نیاز) برای کارشناسان.
۶. ارائه گزارش تحلیلی: تهیه گزارش جامع از چالش‌ها، راهکارها، و مطالعه موردی پرونده‌ها.

۸- حداقل تخصص‌ها و تجربیات مورد نیاز:

- ✓ حقوق دریایی و حمل‌ونقل: دانش عمیق در قوانین و کنوانسیون‌های بین‌المللی حمل‌ونقل (مانند CMR و لاهه-ویزی).
✓ حقوق بیمه: تجربه در تدوین و بازنگری شرایط بیمه‌نامه‌های باربری و مدیریت دعاوی بیمه‌ای.
✓ حقوق تجارت بین‌الملل: آشنایی با تأثیر تحریم‌ها و قراردادهای بین‌المللی بر بیمه‌های حمل‌ونقل.
✓ مدیریت خسارت باربری: تجربه عملی در ارزیابی و بازیافت خسارت در بیمه‌های حمل‌ونقل داخلی و بین‌المللی.
✓ تحلیل داده: توانایی تحلیل پرونده‌های خسارت و شناسایی الگوهای حقوقی و عملیاتی.